

## משפחה למלכה

מלכות ישראל צומחת מתוך המשפחה. כך מציגה התורה את ההבדל שבין יעקב לעשו. בעוד תפיסת המלכות של בית יעקב מדברת על ממלכה הצומחת מתוך המשפחה, שבין חבריה יש קשר של ברית, צומחת המלכות של בית עשו מתוך הטריטוריה, כאשר בני עשו ובני החורי יושבים יחדיו בארץ אדום, ובין חבריה נכרתת רק 'אמנה חברתית'. וכך נאמר בסוף הפרשה (בראשית לו, לא):

ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום, לפני מלך לבני ישראל.

מלכות עשו קמה על בסיס טריטוריאלי – "ארץ אדום". בעוד שבישראל תקום המלוכה על בסיס המשפחה – "בני ישראל". רעיון זה בא לידי ביטוי בברכתו של הקב"ה ליעקב (לה, יא):

ויאמר לו א-להים: ...פרה ורבה, גוי וקהל גויים יהיה ממך, ומלכים מחלצוך יצאו.

הקב"ה מודיע ליעקב: המלוכה שלך תקום מתוך ההקשר של משפחה אשר המלך בא מחלציו של מייסדה.

וכך מתאר הרש"ר הירש (לב, ח) את המפגש שבין יעקב לעשו:

הנה חזר עתה יעקב כראש משפחה עצמאית... ובזמן שיעקב זכה לבנות את משפחתו ביגיע כפיו, בזמן זה עצמו כבר הפך עשו לגורם פוליטי, היה מצביא לאומתו ואלוף לגדודיו...

שני עקרונות נפגשים ביעקב ועשו...: חיי המשפחה המאושרים והמאשרים – ביעקב, והזוהר של הכוח והעוצמה הפוליטית – בעשו.

הממלכה היהודית קמה גם היא מתוך הקשר וההקשר המשפחתי, כאשר האחוה היא העומדת ביסודה. וכך נאמר בפרשת המלך (דברים יז, טו):

...מקרב אחיך תשים עליך מלך, לא תוכל לתת עליך איש נוכרי אשר לא אחיך הוא...

לעומת זאת, בין מלכי אדום (בראשית לו, לא-לט) מצאנו כמה שהגיעו ממחוזות אחרים, כמו משרקה או רחובות הנהר. על כך כותב הרמב"ם (מו"נ ח"ג פ"ג), שכאשר מעמידים בראש הממלכה מי שאינו חולק עם בני העם קשרי אחווה, מלכותו מתאפיינת בעריצות. לעומת זאת בעם ישראל, בו המדינה נוצרת מתוך קשרי הדם של המשפחה, השבט והאומה – ניתן להעמיד בראשה מלך רק "מקרב אחיך", ולצפות שינהג בנתיניו באחוה.

הרב עזריאל אריאל



בוחרים  
במשפחה

"בוחרים במשפחה" – ארגון חברתי ששם לו למטרה לחזק ולקדם את ערכי המשפחה בחברה ובמדינה, מול מגמות הפירוק של התא המשפחתי בארץ ובעולם